

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 47.

Lýsingaprisur fyri þettireglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 2. desember 1944.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

Støða flokkanna á tingi:

20-mannaveldið.

Endurnýggjan av skipa- flotanum.

Javnaðarmenn høvdu í fjør uppskot um við frivilligum og bundnum láni frá Føroya fólki, ið eigur 57 milliónur í kontantari peningsorku, tann neyðturvuliga pening, so tingið kann átaka sær ábyrgðina fyri at endurnýggja og nútímans gera okkara skipaflota.

Aldri hevur eitt uppskot verið so neyðugt og átrókandi.

Men fólkaflokksmenn og sambandsmenn vóru samdir um at fella tað.

I ár hevur spurningurin um endurnýggjau av skipaflotanum aftur verið fyri.

Nú kom øll nevndin, ið hevur haft málið til viðgerðar, til sættis um at útbjóða eitt lán uppá 3 milliónur til Vinnulánsgrunnin.

Javnaðarflokkurin hevði umframt uppskotið um tær 3 milliónurnar:

UPPSKOT um eitt bundið lán at fáa til vega tann pening, ið er neyðugur aftrat til peningi, ið fæst við tí frivilliga lánum, fyri at endurnýggjanir og moderniseringin av okkara skipaflota kunnu fara ótarnað fram og verða fullt gjerd innan fyri ta av javnaðarmönnum gjølla útarbeiddu 5 ára ætlan

UPPSKOT um at styrkja Vinnulánsgrunnin við at áleggja Tryggingarsambandinum Føroyum at gjalda eina tilbakavirkandi og framtíðarlaga avgift til grunnin svarandi til tað ið felagið vildi goldið, um tað varð sett í skatt.

Hin tilbakavirkandi avgiftnin vildi verið um 700.000.

Men bæði hesi uppskotini vórðu feld av teim 12 og sambandinum.

Viðvíkjandi útlaningini settu javnaðarmenn uppskot um,

at Vinnulánsgrunnurin skal kunna læna inn til 70% ímóti 1. veðrætti

og eykaðan inn til 25% ímóti tingsins veðrætti fyri at verja grunnin móti tapi,

at heimila landsnevndina tingsins vegna at kontrahera um bygging av teim írestandi skipum, ið hitt privata ikki átekur sær at byggja.

Eisini hesi uppskot vórðu feld

av Tólvjavningunum og sambandsmonnum.

Javnaðarmenn siga, at tað at fáa skip til fiskimenn er tað altumráðanda, og vóru teir í øðru syftu við til saman við fólkaflokksmonnum at lata Vinnulánsgrunnin læna uppá 2. og 3. veðrætt aftaná bankanna lán upp til 25% móti 1. veðrætti.

Javnaðarmenn eru fult útgreiðir yvir «risikoina» hjá Vinnulánsgrunninum við hesum lánihátti at koma út fyri tinandi tap. Men hin «risikoin» fyri okkara sjómenn eingi skip at fáa er tann størsta av øllum fyri okkara land.

Munurin millum javnaðarmanna støðuna í skipamálinum og støðun hjá afturhaldsflokkunum «tölvjavningum» og sambandsmonnum er,

at javnaðarmenn vilja seta alla landsins orku og vilja inn uppá skjótast gjørligt at endurnýggja og økja okkara skipaflota, so allir okkara fiskimenn skulu sleppa til lönandi fiskiskap, og at landið, tingið skal átaka sær at gera tað, ið tað privata ikki vil ella kann gera fyri at loysa spurningin.

Meðan «Tölvjavningar» og sambandsmenn siga, at hitt privata skal átaka sær at endurnýggja skipaflotan við møguligari hjálp frá tí almenna, tinginum.

Átekur hitt privata sær ikki at keypa og byggja skipini má tað verða harvið, siga «Tölvjavningar» og sambandsmenn.

Ein nationalekonomisk skipan av okkara samfelagi.

Javnaðarflokkurin hevur sett fram ein fullfjeggjaðan plán um eina nationalekonomiska umskipan av vinnulivinum á sjógvi og landi, so at okkara fiskimenn innan 5 ár skulu hava flngið tey tørvandi skip og landbúnaðurin fult út moderniseraður og oyggjarnar elektrifiseraðar.

Henda stórfringna plán við ávísing, hvussu vit peningaliga kunnu gjøgnumføra hann vildu afturhaldsflokkarnir yvirheva ikki viðgera og enn og minni greiða atkvøðu fyri.

Hvussu leingi vil Føroya fiski-

maður og arbeiðsmaður tola ein so grimman afturhaldsmeirluta?

Havnajáttanir.

Javnaðarflokkurin setti uppskot um og ávisti inntøkur til úttan at nerva hin minna mannin:

kr. 45.000 til Nordagøtu havn
» 150.000 » Vestmanna —
» 70.000 » Skopunar —
» 265.000 » Fuglafjarðar —
» 900.000 » Klakksvikar —
» 350.000 » Vágs —
» 250.000 » Trongisvág —

Allar játtanir verða at gjalda í 5 ár.

Men «de Tolv» og sambandsmennir feldu hetta uppskot.

Vegapeningur.

Ongatið hevur verið størri trongd til vegarbeiði.

I 1943 og í ár var brúkt hvørt árið yvir millión

Meðan javnaðarflokkurin setti uppskot um og ávisti inntøkur til at jætta 1.100.000 kr. til vegapening, minkaðu 12 javningarnir og sambandsmenn vegapeningin niður í 450.000 kr., og feldu teir eisini sum seinri nevnt javnaðarmanna uppskotið um 281.000 kr. til hækking av arbeiðsgrundlønini og dýrtíðarviðbótina.

(Meira).

Útreiðslur.

Nøkur frágreiðandi orð orsakað av Th. Petersens villandi áløpum á meg:

I dag fær ein tingmaður 28 kr. um dagin fyri tingsetuna. Ein landsnevndarlímur ella ein annar millumtinganevndarlímur fær 28 kr. fyri hvønn fundardagin og 14 kr. fyri ferðadagarnar.

Tá ið maður fer til landsnevndarfund ella annan millumtinganevndarfund sleppur hann sjáldan við minni enn 2 ferðadøgum. Fyri hesar ferðadagar fær hann í «dietum» einans hálva dagløn + ferðautreiðslur.

Allir menn, ið vita, hvat ið matur kostar umboð i «Smírl» og hvussu vistarhalds- og lvsutreiðslurnar eru hjá ferðandi manni í Havn, eru fullkomuliga greiðir yvir, at 14 kr. rækka ikki til at gjalda hesar útreiðslur aftrat at læna einum persóni at gera starvið fyri seg heima. Eg persónliga sleppi yvirheva ikki ein dag burtur úttan at seta mann í mitt stað.

At hava undirskot av einari ella

tveimum ferðum um árið er ikki stórvegis meinandi sjálvt fyri ein lágglantan skúlalærara ella arbeiðsmann, men tað ber ikki til, tá ið talan er um væl yvir 200 dagar.

I kriggstíðini hevur tað verið soleiðis, at flokkur mín hevur álagt mær sum flokksformanni at vera í landsnevndini. Og tá ið vit javnaðarmenn bert eiga í landsnevndarlím, havi eg kent tað sum skyldu mína at royna altíð at mæta.

Tá ið tað var eyðsæð, at eg kom at hava undirskot av ferðadøgnum, og hesir komu at verða nógvir um árið, vóru landsnevndarformaðurin og eg samdir um, at eg skuldi fáa goldið í dietum og fyri útreiðslur ferðadagarnar so mikið, at eg ígjøgnumsnítt kom at fáa eina dagløn fyri hvønn dagin, meðan eg var burtur til landsnevndarfund. Av hesi daglønini havi eg eins og aðrir millumtingalímur greitt vikarin og allar ferðautreiðslur mínar.

Men samstundis sum eg havi verið landsnevndarlímur, havi eg fullkomuliga úttan eitt einasta oyra í lön hværki í dietum ella í ferðautreiðslum, ræktað starvið sum

- 1) formaður í Vinnulánsgrunn lögtingsins
- 2) skulastjórnarlímur
- 3) sjúkrahússtjórnarlímur
- 4) vannlukkustýrslímur (nú farin út; síðan eg fór út er hetta starv vordíð fastlænt við 500 kr. um árið)
- 5) vørunevndarlímur (eri nú farin út)
- 6) formenjarnevndarlímur
- 7) Formaður í millumtinganevndini viðv. ymsum sjóvinnumálum.

Við at gera øll hesi nevndarstørv lönaleyst samstundis sum eg havi verið landsnevndarlímur havi eg spart tinginum, tí almennu umsitingini, kr. 7500, um vit rokna við 28 kr. fyri hvønn fundardagin í hesum nevndum og 2 ferðadögum á 14 + 2 kr. So nógvur fundir havi eg verið til í hesum nevndum og stýrum hesi 5 kriggsárin.

I 5 kriggsár hevur landsnevndarstarvið hjá t. d. mær og A. Samuelsen kostað ávikavist 5975 kr. og 5901 kr. Samuelsen hevur verið á nokrum fleiri Landsnevndarfundum enn eg.

Um eg ikki hevði haft áttikið mær hetta nevndarstarvið úttan fyri landsnevndarstarvið vildi tað haft kostað 7500 kr. meiri við at